

30. Nationalt sindelag?

Lektor Aage Schousgaard har skrevet nedenstående uddrag af en længere tekst, som han stillede til rådighed for rektor Galster, da denne udarbejdede sin bog om skolen under besættelsen. I teksten kredser lektor Schousgaard meget om, hvordan man udviste det rette sindelag under krigen. Galster har ikke brugt noget af det her citerede i sin bog – originalmaterialet er dateret 23.7.1945 og befinder sig på Aalborg Katedralskole.

(...) Det var meget almindeligt, at Elever i det store Frikvarter og efter Skoletid købte Kager i ”Kristines” Udsalg i Hasserisgade.¹ Naar jeg saa nogle af mine egne Elever gøre det, paatalte jeg det. Disse har indrømmet, at det aldrig kunde falde dem ind at gaa ind i Kristines Forretning men hendes Kager smagte saa godt!” Jeg lod dem saa vide, at det var bedre mere ærligt at gaa ind i Hovedforretningen og at jeg i øvrigt intet gav for deres nationale Indstilling (det var gerne saadanne Elever), naar de ikke kunde ofre en Kage for deres nationale Overbevisning, og jeg gjorde dem opmærksom paa, at der boede en Bager nogle faa Sekunder derfra paa den anden Side af Gaden, og han ogsaa havde gode Brød. Endvidere lod jeg dem vide, at jeg selv en Søndag Formiddag sammen med min Søster var kommet forbi ”Kristines” Udsalg, uden at vi den Gang vidste, at det var hendes Udsalg. Da vi saa nogle lækre Boller, gik vi ind for at tage nogle med hjem, og efter at de var blevet pakket ind, skulde jeg netop til at betale, da min Søster tilfældigt lader en Bemærkning falde til Ekspeditricen, om de kunde blive ved at faa Mel, og hun siger da at det var ”Kristines” Udsalg. Omgaaende putter jeg mine Penge i Lommen og siger: ”Tak, saa skal vi ikke have noget”, hvorpaa vi forlod Butikken uden Bollerne.

Det hjalp ogsaa efterhaanden og nu er der flere og flere Elever, der gaar til den anden Bager.

En Dag i 1942 kom en Elev i 3.g, der rejste med Toget og spurgte, hvad han skulde gøre ved en kvindelig Kammerat fra 1.g, der rejste med samme Tog og havde maskepi med Tyskerne. Hun havde yderligere opgivet Navn og Adresse paa en kvindelig Elev fra Klostermarksskolen (nu i 3.g paa Katedralskolen), mod dennes Vidende og Vilje. Den sidstnævnte fik til sin Forbløffelse og Faderens Raseri nogle højst upassende Breve fra en tysk Soldat. Jeg sagde til min Elev, at der jo paa daværende Tidspunkt ikke var andet at gøre end at se at lægge den skyldige paa Is, m.H.t. Brevene som jeg selv har set, kunde Faderen evt. forsøge at klage til Kommandanten, og under alle Omstændigheder burde han opbevare Brevene. Imidlertid gjorde Faderen ingen af Delene. Angiveren var i øvrigt den ene af dem, hvis Navn stod paa Løbesedlerne, der blev uddelt paa Skolen hin Mandag i Slutningen af Novbr. 1943.

(....)

M.H.T. samme Studenterhold kan bemærkes, at Studenterne ikke vilde have den kvindelige Kammerat, hvis Navn havde staaet paa de førmtalte Løbesedler, med paa den traditionelle Køretur. Det ordnedes paa den Maade, at de havde en Liste med Navnene, der saa skulde raabes op, før de steg til Vogns. Da man kom til den paagældende, kom en efter Aftale med en Kammerat med en Bemærkning til Oplæseren, der derved lod, som om han blev distraheret og ”glemte” at nævne vedkommendes Navn, hvorfor den isolerede Elev maatte gaa hjem.

¹ Kristines konditori på Vesterbro blev meget besøgt af tyske soldater, der nød livet på den danske ”flødeskumsfront”

(.....)

En dag kom en Elev i 3.g til mig (det var midt i 1943) og sagde, at jeg ikke kunde stole paa Klassen, saa jeg skulde være forsigtig: Jeg takkede ham naturligvis og sagde: ”Der er kun én?” – ”Ja.” – ”Saa ved vi begge, hvem hun er”.

Det glædede mig naturligvis, at han vilde advare mig; han kunde jo ikke vide, at jeg vidste Besked.

(.....)

I Skoleaaret 1942-43 kom en Elev fra 3.g, hvor de lige lært Marseillaisen, som jeg hvert Aar i 3.g har lært mine Elever, ind med Toget, og paa Perronen fløjtede han uden egentlig at tænke over det Marseillaisen. Pludselig greb en tysk Officer ham i Armen og vilde tage ham med; men heldigvis var Eleven en stor og stærk Fyr, saa han vred sig løs og forsvandt i Mængden.

Efter Jødeforfølgelserne i 1943 skrev Gymnasiasterne ogsaa under paa en Protestadresse. Den tidligere omtalte Elev, som var nævnt paa Løbesedlen, skrev ligeledes under, men kom Dagen efter og vilde have sit Navn slettet igen.

Kammeraterne tog naturligvis Afstand fra hende, hvorpaa hun gav sig til at græde. I Klassen var der to Søstre af jødisk Afstemning, og den ene af disse gik da hen og lagde Armen om hende for at trøste hende!